
Ankestyrelsens rolle i børnesager

Folketingets fællessal

Rift

19. januar 2024

Oplæggets temaer

- 1. Ankeinstansens roller
 - egendriftsbeføjelse og vejledning (uvildig vurdering)
- 2. Afgørelser og vejledninger
 - fortolkningsstil og begrundelser
- 3. Task force
 - uvildighed og gennemslagskraft
- 4. Praksisundersøgelser
 - undersøgelsestyper og konklusioner
- 5. Det kommunale tilsyn

Dobbelrolle – retssikkerhed?

- Er det et **retssikkerhedsmæssigt problem**, at der kun er én ankeinstans?
- Er det et **retssikkerhedsmæssigt problem**, at Ankestyrelsen er tillagt så mange typer af opgaver?
 - Eller mangler vi fx en regel, der kan sikre, at Ankestyrelsen kan erklære en børne- og ungeudvalgsafgørelse ugyldig og så træffe afgørelse om en slags "status quo opretholdelse" af barnets opholdssted – a la hjemgivelsesperioden
- Er der tilstrækkelig **retssikkerhed** for borgeren ifm. klager i sager, der er startet som en egen-drift-sag?

Dobbelrolle – sammenblanding?

- Bør Ankestyrelsens **vejledningsforpligtelse** revurderes eller helt ophæves?
- Bør det tætte **samarbejde** mellem Ankestyrelse og Socialstyrelse overvejes?
- Hvilken status har vejledende **udtalelser**
 - i enkeltsager – i afgørelser – i skriftlige redegørelser?
- Barnets lov § 98, stk. 3 – plejefamilie m.fl. kan bede Ankestyrelsen om en **"uvildig vurdering"**
 - Er det en uvildig faglig vurdering – en second opinion-lignende udtalelse - en *ankeinstans*vurdering – hvordan kommer den til at hænge sammen med egendriftsbeføjelsen

Afgørelser

- Ankestyrelsen har tidlige oplyst, at 47% af formandsbeslutningerne ikke opfyldte lovkravene
 - hvordan skal vi forholde os til, at næsten halvdelen af de tvangssager, som blev anket, startede på et ulovligt grundlag?
- På hele det socialretlige område kommer Ankestyrelsen ofte frem til, at væsentlige sagsbehandlingsregler er overtrådt – herunder garantiforskrifter, for så **uden begrundelse** at fastslå, at det ikke har haft en betydning for afgørelsen

Afgørelser

- Der er relativt få klagesager på børneområdet fsva. afgørelser med samtykke på trods af store problemer, der igennem mange år er afdækket på området
- De mange alvorlige enkeltsager, vi har fået kendskab til gennem pressen, viser et stort og meget alvorligt problem – og det har vist sig, at en del har på forskellig vis været forelagt Ankestyrelsen, uden at det har givet anledning til omgørelse, pålæg, endelige kritik
- Når hverken Tilsynet eller Ankestyrelsen er en garanti for lovmedholdelig sagsbehandling i kommunerne bør den nuværende konstruktion så ændres?

Vejledninger

- I en sag gav Ankestyrelsen den besked til en borger, som kommunen havde afleveret 2 børn hos, *at tænke sig om, for mor ville jo få forelagt henvendelsen og så kunne det være, at hun ville tage børnene hjem.*
- I en vejledning til en kommune, skriver Ankestyrelsen, at begge forældre skal samtykke til **forebyggende** indsats efter § 30 – med den begrundelse, at § 37 om **støttende** indsatser er udtømmende.
- Den type er der mange eksempler på, men de bliver sjældent almindeligt kendt. Det er en blanding af pragmatisme og mangel på forståelse formålet med loven, fortolkning og begrundelse.

Task Force

- Er det en god konstruktion, at Task Force er en del af Ankestyrelsen?
- Task Force "er" i en kommune i 2 år og får et nærmere forhold til kommunes ansatte, som får sparring og gode råd – hvilken status har de "uvildige" råd?
- Hvad sker med den viden, som Task Force får under opholdet i kommunen?
- Hvad betyder det for Ankestyrelsens uvildighed og habilitet, at Task Force er en del af styrelsen?
- Det ligner et retssikkerhedsmæssigt problem, så hvordan bevares tilliden til myndigheden?

Praksisundersøgelser

- Undersøgelse af anbringelser, 2008
 - 143 sager, heraf 21, hvor samtykkekravet ikke er opfyldt.
Konklusion: betingelserne for en frivillig anbringelse er ikke opfyldt – hvad betyder det, at ”Ankestyrelsen” har konstateret det?
 - Undersøgelsen afdækker i øvrigt som utallige senere undersøgelser alvorlige sagsbehandlingsfejl – herunder, at garantiforskrifter ikke er overholdt
- Undersøgelse af ændring af anbringelsessted, 2023
 - Fokus er på de fire kommuners selvoplevede vanskeligheder ift skånsomme skift – kommunerne ”**oplever, beskriver, fortæller**”
 - Det er muligt, at det er interessant, men er det ”Ankestyrelsen”, der skal lave sådan en undersøgelse

Tilsyn

- Løser det kommunale tilsyn en opgave på børneområdet
- Ved vi nok om, hvilke sager, de tager op og begrundelsen for det?